

srijeda, 21. listopada 2020.

P9_TA(2020)0281

Preporuka potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku za pripremu postupka revizije 10. Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT), kontroli nuklearnog oružja i mogućnostima nuklearnog razoružanja

Preporuka Europskog parlamenta od 21. listopada 2020. Vijeću i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o pripremi postupka revizije 10. Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT), kontroli nuklearnog oružja i mogućnostima nuklearnog razoružanja (2020/2004(INI))

(2021/C 404/15)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. veljače 2019. o budućnosti Sporazuma o nuklearnim bojnim glavama srednjeg dometa i utjecaju na Europsku uniju ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir zajednička stajališta Vijeća od 13. travnja 2000. o Revizijskoj konferenciji stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT) ⁽²⁾ 2000. godine i od 25. travnja 2005. o Revizijskoj konferenciji stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja 2005. godine ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2010/212/ZVSP od 29. ožujka 2010. o stajalištu Europske unije u vezi s Revizijskom konferencijom stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja 2010. godine ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 20. travnja 2015. o Devetoj revizijskoj konferenciji stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja,
- uzimajući u obzir Strategiju EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje od 12. prosinca 2003.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 4. veljače 2019. o Iranu,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2019/615 od 15. travnja 2019. o potpori Unije aktivnostima koje prethode Revizijskoj konferenciji iz 2020. stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT) ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2019/938 od 6. lipnja 2019. za potporu procesu izgradnje povjerenja koji vodi uspostavi područja bez nuklearnog oružja i svog drugog oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Godišnje izvješće o napretku u provedbi strategije Europske unije protiv širenja oružja za masovno uništenje (2018.) od 14. lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir obveze iz Ugovora o neširenju nuklearnog oružja prema kojima sve države članice u dobroj vjeri nastavljaju s nuklearnim razoružanjem i prekidaju utrku u nuklearnom naoružanju,
- uzimajući u obzir Ugovor o zabrani nuklearnog oružja (TPNW), koji su Ujedinjeni narodi usvojili 7. srpnja 2017. i koji je 20. rujna 2017. otvoren za potpisivanje,
- uzimajući u obzir priopćenje usvojeno na sastanku na vrhu NATO-a u Varšavi 2016.,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0130.

⁽²⁾ SL L 97, 19.4.2000., str. 1.

⁽³⁾ SL L 106, 27.4.2005., str. 32.

⁽⁴⁾ SL L 90, 10.4.2010., str. 8.

⁽⁵⁾ SL L 105, 16.4.2019., str. 25.

⁽⁶⁾ SL L 149, 7.6.2019., str. 63.

srijeda, 21. listopada 2020.

- uzimajući u obzir izjavu Sjevernoatlantskog vijeća od 20. rujna 2017. o Ugovoru o zabrani nuklearnog oružja,
 - uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika NATO-a od 2. kolovoza 2019. o Sporazumu o nuklearnim bojnim glavama srednjeg dometa,
 - uzimajući u obzir novi ugovor START između Sjedinjenih Američkih Država i Ruske Federacije koji je na snazi od 5. veljače 2011.,
 - uzimajući u obzir konačni dokument usvojen na Revizijskoj konferenciji stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja 2000. godine,
 - uzimajući u obzir konačni dokument usvojen na Revizijskoj konferenciji stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja 2010. godine,
 - uzimajući u obzir neslužbeni dokument glavnog tajnika UN-a iz 2018. „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti: program za razoružanje”,
 - uzimajući u obzir radni dokument „Pokretanje diplomacije za razoružanje s pomoću ‘inkrementalnog pristupa’ (engl. *stepping stone*)” koji je Švedska dostavila Pripremnom odboru 10. Revizijske konferencije stranaka NPT-a,
 - uzimajući u obzir radni dokument „Provedba Inicijative za stvaranje okruženja za nuklearno razoružanje” koji su Sjedinjene Američke Države dostavile Pripremnom odboru 10. Revizijske konferencije stranaka NPT-a,
 - uzimajući u obzir radni dokument „50. godišnjica Ugovora o neširenju nuklearnog oružja: kratki pregled iz perspektive Europske unije” koji je Europska unija dostavila Pripremnom odboru 10. Revizijske konferencije stranaka NPT-a,
 - uzimajući u obzir radni dokument „Prijedlozi Inicijative za neširenje oružja i razoružanje s ciljem povećanja transparentnosti za jačanje postupka revizije Ugovora o neširenju nuklearnog oružja” koji su članice Inicijative za neširenje oružja i razoružanje (Australija, Kanada, Čile, Njemačka, Japan, Meksiko, Nizozemska, Nigerija, Filipini, Poljska, Turska i Ujedinjeni Arapski Emirati) dostavile Pripremnom odboru 10. Revizijske konferencije stranaka NPT-a,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu glavnog direktora Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) te potpredsjednika Islamske Republike Irana i voditelja Iranske organizacije za atomsku energiju (AEOI) od 26. kolovoza 2020.,
 - uzimajući u obzir izvješća IAEA-e o primjeni zaštitnih mjera u Demokratskoj Narodnoj Republici Koreji od 20. kolovoza 2018., 19. kolovoza 2019. i 3. rujna 2020.,
 - uzimajući u obzir obavijest SAD-a od 22. svibnja 2020. o svojoj odluci o povlačenju iz Sporazuma o otvorenom nebu,
 - uzimajući u obzir članak 118. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0020/2020),
- A. budući da je Ugovor o neširenju nuklearnog oružja (NPT) nedvojbeno najvažniji međunarodni instrument za reguliranje nuklearnog režima u posljednjih 50 godina; budući da je to temelj strateške stabilnosti na globalnoj razini i nezamjenjiva obrana od opasnosti od širenja nuklearnog oružja; budući da je znatno pridonio smanjenju nuklearnog arsenala i promicanju miroljubive uporabe nuklearne energije; budući da je riječ o zreom i pragmatičnom ugovoru, gotovo univerzalnom i naširoko poštovanom; budući da su se države članice NPT-a 1995. godine sporazumjele o produljenju NPT-a na neodređeno vrijeme; budući da je, s obzirom na neuspjeh 2015. da se postigne dogovor o sadržajnom konačnom dokumentu, iznimno važno da 10. Revizijska konferencija bude uspješna;

srijeda, 21. listopada 2020.

- B. budući da je od 1968. NPT potaknuo brojne zemlje u Europi, Latinskoj Americi, Africi, Aziji i na Pacifiku da se odreknu nuklearnog oružja; budući da je omogućio miroljubiv razvoj nuklearne energije; budući da je od hladnog rata pridonio drastičnom smanjenju nuklearnog arsenala; budući da je samo nekoliko država razvilo arsenale izvan NPT-a;
- C. budući da su tri stupa NPT-a – neširenje nuklearnog oružja, razoružanje i miroljubivo korištenje nuklearne energije – komplementarni, međusobno se nadopunjuju i neraskidivo su povezani; budući da svaki budući napredak prema razoružanju i potpunom uklanjanju nuklearnog oružja stoga zahtijeva očuvanje postojećih normi protiv širenja takvog oružja; budući da je NPT omogućio uspostavu međunarodnog sustava zaštite;
- D. budući da je cilj periodičnih revizijskih konferencija NPT-a evaluacija provedbe NPT-a te izrada plana za postizanje daljnjeg napretka na temelju postupnog pristupa; budući da je postupak revizije prilika da države stranke svakih pet godina podrže i osnaže režim neširenja nuklearnog oružja;
- E. budući da je krajnji cilj jačanja globalnog režima neširenja oružja na Revizijskoj konferenciji 2010. godine ponovno istaknut tako što su se države stranke NPT-a ponovno obvezale na poštovanje temeljnih odredbi NPT-a i donijele akcijski plan od 64 točke koji, među ostalim, uključuje posebne akcijske planove o neširenju oružja, razoružanju i miroljubivoj uporabi nuklearne energije, utemeljen na konkretnim i mjerljivim mjerama koje će države stranke poduzeti radi potpore trima stupovima;
- F. budući da su se države stranke, uključujući prepoznate nuklearne sile, u odjeljku o nuklearnom razoružanju prvi put obvezale da će ubrzati stvarni napredak u pogledu razoružanja i u konačnici u cijelosti ukloniti svoje nuklearne arsenale, raspoređene ili neraspoređene; budući da mjere dogovorene u okviru stupa neširenja obuhvaćaju širok raspon pitanja, kao što su jačanje zaštitnih mjera, potpora Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju (IAEA), fizička zaštita nuklearnog materijala, sklapanje i stupanje na snagu dodatnih protokola, zaštitne mjere za izvoz nuklearnog materijala, prijenos nuklearne tehnologije i nuklearni terorizam;
- G. budući da je načelo transparentnosti neophodan element nuklearnog razoružanja jer se njime pridonosi tome da se jasno utvrde postojeći arsenali te se podupire postupak provjere; budući da transparentnost pomaže u izgradnji povjerenja i stvaranju zajedničke osnove za dijalog kao preduvjeta za smanjenje i u konačnici uklanjanje nuklearnog oružja; budući da su izvješća upućena Odboru guvernera IAEA-e važno sredstvo za osiguravanje transparentnosti u pogledu ispunjavanja obveza neširenja nuklearnog oružja od strane država bez nuklearnog oružja;
- H. budući da se odredbama NPT-a podupire pravo država da upotrebljavaju nuklearnu energiju u miroljubive svrhe i da sudjeluju u razmjeni opreme, materijala i znanstvenih i tehnoloških informacija o miroljubivoj uporabi nuklearne energije, uz istodobno povlašteno postupanje prema državama bez nuklearnog oružja te uzimanje u obzir potreba zemalja u razvoju;
- I. budući da se normom protiv testiranja podupiru stup o neširenju oružja i stup razoružanja, čime se također pomaže spriječiti države s potencijalnim nuklearnim naoružanjem da razviju ili steknu nuklearno oružje; budući da su se države stranke obvezale na odricanje od bilo kakve nuklearne eksplozije i od uporabe novih tehnologija nuklearnog oružja do stupanja na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT); budući da su se sve države koje posjeduju nuklearno oružje obvezale ratificirati CTBT bez odgađanja; budući da se sve države također slažu da bi bez daljnje odgode trebalo pokrenuti pregovore o ugovoru o zabrani proizvodnje fisilnog materijala za uporabu u nuklearnom oružju;
- J. budući da je NPT postavio temelje za uspostavu područja bez nuklearnog oružja diljem svijeta; budući da je uspostava bliskoistočnog područja bez nuklearnog oružja jedan od dugogodišnjih ciljeva EU-a; budući da je EU nedavno namijenio proračunska sredstva za aktivnosti čiji je cilj poticanje uključivog dijaloga među stručnjacima i kreatorima politika u cilju ostvarenja napretka u predanosti uspostavi područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku;

srijeda, 21. listopada 2020.

- K. budući da su se u političkoj izjavi koja je, uz suzdržanih 28 država članica EU-a, usvojena na prvom zasjedanju Konferencije o uspostavi bliskoistočnog područja bez nuklearnog oružja i ostalih oružja za masovno uništenje održanom u New Yorku u studenome 2019. preostale sudionice obvezale izraditi pravno obvezujući sporazum o uspostavi bliskoistočnog područja bez nuklearnog oružja i ostalih oružja za masovno uništenje;
- L. budući da od stupanja na snagu NPT-a 1970. na polovini revizijskih konferencija nije postignut konsenzus o sadržajnoj konačnoj izjavi, pri čemu je posljednja konačna izjava usvojena na Revizijskoj konferenciji 2010. godine;
- M. budući da će se 10. Revizijska konferencija održati u posebno zahtjevnom međunarodnom sigurnosnom kontekstu zbog izostanka napretka u denuklearizaciji Korejskog poluotoka, kao i povlačenja SAD-a iz Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana (ZSAP) s Iranom, navodnih povreda koje je počinio Iran i povezanih službenih pritužbi Francuske, Ujedinjene Kraljevine i Njemačke kojima se pokreće mehanizam za rješavanje sporova u okviru Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana (ZSAP), urušavanja Sporazuma o nuklearnim bojnim glavama srednjeg dometa i zastoja u pregovorima za produljenje novog START-a između Rusije i SAD-a; budući da će trenutni stupanj razilaženja i podjele među 191 državom strankom NPT-a, od kojih neke posjeduju a neke ne posjeduju nuklearno oružje, u pogledu najboljeg pristupa smanjenju i uklanjanju nuklearnog oružja biti dodatan izazov u raspravi;
- N. budući da nekoliko nuklearnih sila planira modernizirati ili već radi na modernizaciji svojeg nuklearnog oružja ili sredstava njegove isporuke te budući da neke od njih u svojim nacionalnim vojnim doktrinama smanjuju prag njegove uporabe;
- O. budući da je Memorandum iz Budimpešte iz 1994., koji su potpisale Ukrajina, Rusija, Sjedinjene Američke Države i Ujedinjena Kraljevina, pružao sigurnosna jamstva od prijetnji ili uporabe sile protiv teritorijalne cjelovitosti ili političke neovisnosti Ukrajine u zamjenu za njezino odustajanje od vlastitog nuklearnog arsenala te pristupanje NPT-u; budući da je potpuno nepoštovanje Rusije sigurnosnih jamstava koja je Ukrajina dobila na temelju Memoranduma iz Budimpešte te međunarodnog prava nepovoljno utjecalo na ozračje nuklearnog razoružanja i pregovore o neširenju nuklearnog oružja;
- P. budući da pogoršanju globalnog sigurnosnog okruženja dodatno negativno pridonosi rastuće nepovjerenje među nacijama te budući da se arsenali moderniziraju zahvaljujući novim tehnologijama koje povećavaju rizike za globalnu sigurnost, posebno u vezi s mogućim kibernetičkim napadima na nuklearno oružje, njihove sustave zapovijedanja, kontrole i ranog upozoravanja, kao i sve većoj ulozi nuklearnog oružja u nacionalnim politikama, strategijama i doktrinama, što dovodi do pojave rizika od nove utrke u nuklearnom naoružanju na globalnoj razini; budući da sve veći broj država proizvodi nuklearno oružje koje se može koristiti na bojištima;
- Q. budući da postoji znatan rizik da velike vojne sile više ne pribjegavaju kontroli oružja i razoružanju kako bi ublažile međunarodne napetosti i poboljšale globalno sigurnosno okruženje, čime se nuklearno oružje ponovno postavlja na istaknuto mjesto u strateškoj bilanci, što u konačnici dovodi do povećanja nuklearnih rizika na globalnoj razini;
- R. budući da globalni arsenal nuklearnog oružja čini gotovo 14 000 nuklearnih bojnih glava, a SAD i Rusija posjeduju više od 90 % tog arsenala; budući da bi čak i ograničena uporaba nuklearnog oružja imala pogubne humanitarne posljedice, pri čemu se nijedna država ni međunarodna organizacija ne bi mogla suočiti s neposrednim posljedicama takvog napada i pružiti odgovarajuću pomoć žrtvama;
- S. budući da bi produljenje bilateralnog novog START-a između SAD-a i Ruske Federacije, čiji je primarni cilj da se na provjerljiv način nastavi smanjenje arsenala nuklearnog oružja proizašlog iz utrke u naoružanju tijekom hladnog rata te kojim se ograničava broj razmještenih strateških nuklearnih bojnih glava na obje strane na 1 550, do njegova isteka u veljači 2021., bio ključan element u očuvanju strateške stabilnosti i obuzdavanju nove utrke u naoružanju;
- T. budući da je SAD najavio povlačenje iz Sporazuma o otvorenom nebu, koje stupa na snagu 22. studenoga 2020.; budući da je Sporazum o otvorenom nebu važan instrument za kontrolu oružja koji pridonosi izgradnji povjerenja;

srijeda, 21. listopada 2020.

- U. budući da je NATO izrazio snažnu potporu potpunoj provedbi NPT-a te se obvezao na stvaranje uvjeta za svijet bez nuklearnog oružja u potpunosti u skladu s odredbama NPT-a, na temelju postupnog pristupa;
 - V. budući da se inicijativom pod vodstvom SAD-a naziva „Stvaranje okruženja za nuklearno razoružanje”, kojom se utvrđuju zadaće koje treba ispuniti kako bi se stvorili uvjeti za razoružanje, nastoji nadici tradicionalni postupni pristup rješavanju trenutačnog pogoršanja sigurnosnog okruženja;
 - W. budući da „inkrementalni pristup” (engl. *stepping stone*) koji je predstavila Švedska uvodi inkrementalne, lakše ostvarive korake u četiri glavna područja s ciljem izgradnje navika suradnje, smanjenja važnosti nuklearnog oružja, povećanja transparentnosti i smanjenja nuklearnog rizika, čime bi se omogućilo ispunjavanje postojećih ciljeva razoružanja;
 - X. budući da bi metode kibernetičke manipulacije podacima, digitalno ometanje i kibernetičko nadziranje mogle ugroziti integritet komunikacije, što bi dovelo do povećane nesigurnosti u donošenju odluka; budući da bi u kriznim vremenima takvi kibernetički napadi na nuklearne sustave naoružanja mogli prouzročiti eskalaciju, uključujući nenamjerno lansiranje nuklearnog oružja;
 - Y. budući da su se multilateralni dijalog i diplomacija pokazali učinkovitim sredstvima za sprečavanje krize širenja oružja i eskalacije sukoba, kao što je pokazao ZSAP, koji se smatra povijesnim ostvarenjem i ključnim doprinosom globalnom režimu neširenja oružja;
 - Z. budući da status oružja za masovno uništenje Demokratske Narodne Republike Koreje, koja se 2003. povukla iz Ugovora te stekla mogućnost proizvodnje nuklearnog oružja unatoč snažnim međunarodnim sankcijama, ostaje nepromijenjen; budući da je prema godišnjim izvješćima IAEA-e za 2018. i 2019. Pjongjang nastavio nuklearne aktivnosti; budući da su tijekom 2020. pristizala izvješća o znakovima aktivnosti iz nuklearnih postrojenja Sjeverne Koreje; budući da je 7. prosinca 2019. Sjeverna Koreja navodno provela zemaljsko ispitivanje velikog raketnog motora na tekuće gorivo; budući da je 1. siječnja 2020. Sjeverna Koreja najavila namjeru ukidanja moratorija na lansiranje interkontinentalnih balističkih projektila i nuklearno testiranje; budući da su slabi izgledi da će se u kratkoročnom razdoblju poduzeti konkretni koraci prema denuklearizaciji tog područja; budući da Sjeverna Koreja i dalje predstavlja nuklearnu i balističku prijetnju za regiju i svijet;
 - AA. budući da se tijekom posljednjeg desetljeća u arktičkom krugu znatno povećao broj plovila na nuklearni pogon; budući da prisutnost radiološkog i nuklearnog materijala u Arktiku predstavlja rizik od ozbiljnih nezgoda ili nesreća;
 - AB. budući da je Revizijska konferencija NPT-a 2020., koja se prvotno trebala održati od 27. travnja do 22. svibnja 2020., morala biti odgođena zbog pandemije koronavirusa;
1. preporučuje Vijeću i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku:
 - (a) da ponovno istaknu da su učinkoviti multilateralizam i međunarodni poredak utemeljeni na pravilima preduvjeta za borbu protiv širenja nuklearnog oružja i poticanje nuklearnog razoružanja; da ponovno potvrde da je NPT temeljni režim za neširenje nuklearnog oružja i razoružanje, ključna obrana od rizika širenja nuklearnog oružja te nezamjenjiv okvir za održavanje i jačanje mira i sigurnosti diljem svijeta;
 - (b) da ponovno potvrde punu potporu EU-a i njegovih država članica NPT-u i njegovim trima stupovima neširenja oružja, razoružanja i miroljubive upotrebe nuklearne energije koji se međusobno nadopunjuju te potvrde valjanost prethodnog postupnog pristupa temeljenog na obvezama preuzetima tijekom prethodnih postupaka revizije, posebno 1995., 2000. i 2010.; da istaknu da je uravnotežen pristup između triju stupova ključan za pozitivan ishod 10. Revizijske konferencije, kao i za donošenje konkretnih, djelotvornih i sporazumnih mjera na koje bi se mogle nadovezati prethodne obveze; da istaknu važnu ulogu EU-a u podupiranju politika usmjerenih na mir i promicanje međunarodne stabilnosti;
 - (c) da bez odgađanja donesu odluku Vijeća kojom se formalizira zajedničko stajalište EU-a u pogledu Revizijske konferencije NPT-a;

srijeda, 21. listopada 2020.

- (d) da naglase kako je NPT već pet desetljeća nezamjenjiv u očuvanju mira i sigurnosti u svijetu;
- (e) da nastave pružati potporu aktivnostima ususret 10. Revizijskoj konferenciji NPT-a, s pomoću financijskog doprinosa od 1,3 milijuna EUR za aktivnosti informiranja koje se sastoje od tri tematska seminara o razoružanju, neširenju oružja i miroljubivoj upotrebi nuklearne energije, četiri regionalna sastanka i dva popratna događanja; da nastave podržavati glavne ciljeve aktivnosti EU-a, posebno u pogledu izgradnje povjerenja, podizanja razine osviještenosti o preprekama i potencijalnim područjima konvergencije, te izrade doprinosa za plan za uspješan ishod 10. postupka revizije;
- (f) da nastave naglašavati da bi svako daljnje produblivanje razlika među državama dovelo do postupnog diskreditiranja NPT-a kao pouzdanog globalnog pravnog instrumenta i narušavanja globalnog režima razoružanja, čime se povećava rizik od nastavka širenja nuklearnog oružja na globalnoj razini; da upozore države stranke na to da se, zbog izostanka konsenzusa na Revizijskoj konferenciji 2015. i u pripremnim odborima, budućnost NPT-a više ne može uzimati zdravo za gotovo bez jasno preuzetih obaveza država stranke;
- (g) da podsjete države stranke da bi 50. godišnjica NPT-a, koja se podudara s 10. Revizijskom konferencijom, mogla biti poticaj za iskreni dijalog usmjeren na rezultate kako bi se ponovno uspostavilo uzajamno povjerenje, s ciljem proširenja područja preklapanja i utvrđivanja zajedničkog stajališta radi postizanja napretka u raspravama; pri čemu je krajnji cilj donošenje sporazumnog dokumenta u kojemu će se nuklearno razoružanje i potpuno uklanjanje nuklearnog oružja prepoznati kao zajednički cilj, u skladu s člankom VI. NPT-a;
- (h) da pozovu na snažno političko vodstvo za potporu Revizijskoj konferenciji NPT-a; da prenesu poruku državama strankama NPT-a da bi sudjelovanje šefova država i vlada na Revizijskoj konferenciji NPT-a istaknulo važnost koju države pridaju NPT-u i postupku revizije; da pozovu predstavnike država stranaka da iskoriste priliku i na Desetoj revizijskoj konferenciji potvrde da „u nuklearnom ratu nema pobjednika te da ga se nikad ne smije voditi“;
- (i) da naglase da činjenica da neke države stranke NPT-a Ugovor primjenjuju selektivno ili ne poštuju njegov memorandum podriva povjerenje u cijeli sustav NPT-a; da pozovu sve potpisnice NPT-a da zajamče usklađenost s obvezama koje su preuzele;
- (j) da pozdrave činjenicu da se već 72 godine ne pribjegava korištenju nuklearnog oružja; da upozore države stranke NPT-a na to da bi svako širenje situacija u kojima bi se moglo koristiti nuklearno oružje moglo ozbiljno ugroziti globalnu stratešku stabilnost i praksu nekoristenja;
- (k) da pozovu države da u pogledu nuklearnog oružja i povezanih tehnologija isporuke prepoznaju režime za kontrolu nuklearnog oružja, razoružanja i neširenja oružja kao ključna sredstva za izgradnju povjerenja i sredstva kojima se znatno doprinosi preokretanju trenda pogoršanja stanja u međunarodnom sigurnosnom okruženju i time spriječe veliki međudržavni rat te očuvaju mir i sigurnost;
- (l) da naglase da je učinkovita provjera nuklearnog razoružanja ključna za ostvarenje svijeta bez nuklearnog oružja; da dalje ulažu i povećaju napore, među ostalim u suradnji s međunarodnim i regionalnim organizacijama i civilnim društvom, kako bi se riješili problemi u vezi s provjerom zahtjeva u pogledu sigurnosti, zaštite i neširenja oružja; da ponovno potvrde da će se samo realističnim procesom ograničenja oružja i izgradnje povjerenja doprinijeti strateškoj stabilnosti i zajedničkoj sigurnosti;
- (m) da apeliraju na države stranke da učine sve što je u njihovoj moći kako bi postigle daljnji napredak u procesu kontrole oružja i nuklearnog razoružanja, posebno s pomoću ukupnog smanjenja svjetskih zaliha nuklearnog oružja te da osiguraju da ne dođe do obrtanja trenda smanjenja nuklearnog oružja koji je prisutan od 1986. kada su arsenalni nuklearnog oružja dostigli svoj vrhunac; da prenesu poruku da se NPT treba koristiti kao platforma za sve diplomatske napore u tom pogledu;
- (n) da apeliraju na SAD i Rusiju da povećaju uzajamno povjerenje u svrhu nastavka dijaloga o mogućim načinima izgradnje novih odnosa u pogledu kontrole oružja; da naglase da bi, ususret 10. Revizijskoj konferenciji NPT-a, jasna predanost Rusije i SAD-a produljenju novog START-a prije veljače 2021. bio važan doprinos revizijskoj konferenciji; da snažno potiču obje strane da pregovaraju o novom instrumentu koji bi obuhvaćao raspoređeno i neraspoređeno te

srijeda, 21. listopada 2020.

strateško i nestratiško oružje te bi uključivao Kinu s obzirom na rasprostranjeno širenje raketne tehnologije u toj zemlji; da izraze zabrinutost zbog toga što je Rusija nedavno predstavila hipersonično klizno vozilo pod nazivom Avangard u regiji Orenburg; da podsjetu Rusiju da će sva raspoređena hipersonična klizna vozila Avangard podlijegati sveukupnom ograničenju od 1 550 bojnih glava i pripadajućim odredbama o provjeri u okviru novog START-a;

- (o) da ponovno iskažu duboko žaljenje EU-a zbog nedavnog urušavanja Sporazuma o INF-u zbog ruskog raspoređivanja raketnog sustava SSC-8 koji ima nuklearne sposobnosti, mobilan je i teško uočljiv i smanjuje prag za upotrebu nuklearnog oružja u oružanom sukobu, naglašavajući pritom da to ima znatan negativni učinak na europsku sigurnost i na stratešku arhitekturu upravljanja nuklearnim oružjem; da pozovu obje potpisnice Sporazuma o INF-u da nastave dijalog o mogućim načinima uspostave novog pravno obvezujućeg instrumenta za projekte kratkog i srednjeg dometa; da podupiru nastojanja za multilateralizaciju takvog instrumenta u pogledu svih drugih zemalja koje posjeduju takvu vrstu oružja, uključujući Kinu;
- (p) da izraze zabrinutost zbog propadanja Sporazuma o INF-u, također s obzirom na činjenicu da posebno projektili srednjeg dometa mogu povećati rizik od nuklearne eskalacije na europskom kontinentu;
- (q) da potaknu pregovore o mogućnosti višestranog ugovora o balističkim projektilima koji nadilazi Sporazum o INF-u između SAD-a i Rusije kako bi se uključile i druge stranke;
- (r) da pozovu SAD i Rusiju da obje svim drugim strankama NPT-a i Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda dostave izjavu u kojoj utvrđuju korake koje poduzimaju nakon povlačenja iz Sporazuma o INF-u kako bi se osigurala usklađenost s njihovim obvezama iz članka VI. NPT-a; da poduzmu u tu svrhu potrebne korake u ime Unije;
- (s) da pozovu Rusiju da se pridržava svoje obveze sadržane u Memorandumu iz Budimpešte i da poštuje sigurnosna jamstva dana Ukrajini;
- (t) da smatraju povlačenje ili raspad režima kontrole nuklearnog oružja opasnim presedanom za NPT; da imaju na umu da stranke NPT-a takva događanja mogu smatrati prijetnjom svojoj nacionalnoj sigurnosti te da bi posljedice toga mogle dovesti do destabilizacije NPT-a u cijelosti;
- (u) da iznesu ta pitanja na 10. Revizijskoj konferenciji NPT-a; da poduzmu diplomatske i političke korake za uklanjanje izravne prijetnje nuklearnog oružja srednjeg dometa za Europsku uniju i njezine države članice;
- (v) da istaknu doprinos država članica NATO-a u ispunjavanju njihovih obveza u okviru NPT-a u pogledu smanjenja zaliha nuklearnog oružja za 95 % nakon završetka hladnog rata, njegova uklanjanja, smanjenja stupnja pripravnosti i slabljenja njegove uloge u obrani; da pozovu NATO i ostale države potpisnice NPT-a da nastave ulagati napore u daljnje smanjenje nuklearnog oružja u potpunosti u skladu s NPT-om, na temelju postupnog pristupa kojim se promiče međunarodna stabilnost i sigurnost;
- (w) da uzmu u obzir usvajanje TPNW-a od strane 122 države, pri čemu su TPNW potpisale 84, a ratificiralo 47 država, kao dokaz želje da se postigne cilj svijeta bez nuklearnog oružja; da naglase da nuklearno razoružanje nije moguće odvojiti od zajedničke sigurnosti koja se može postići samo uzimajući u obzir strateški kontekst te da to mora biti dio postupnog procesa kojim se jamči neograničena sigurnost svih i istodobno sprečavanje novih utrka u naoružanju; da podsjetu da Ugovor o zabrani proizvodnje fisilnog materijala za nuklearno oružje radi sprečavanja kvantitativnog razvoja nuklearnih arsenala predstavlja neizbježan i nezamjenjiv korak prema svijetu bez nuklearnog oružja;
- (x) da potvrde pravo stranaka NPT-a na miroljubivu uporabu nuklearne energije kako bi ispunile dugoročne energetske zahtjeve, u skladu s odredbama NPT-a; da surađuju sa zemljama koje u tom području žele razviti kapacitete za odgovorno korištenje nuklearne energije isključivo u miroljubive svrhe, uz ispunjenje svih uvjeta povezanih sa sigurnošću, zaštitom i neširenjem oružja; da razmotre odgovarajuće mjere u slučajevima kad takve zemlje ne surađuju i ne poštuju sve uvjete u pogledu sigurnosti, zaštite i neširenja oružja; da pruže pomoć, uz uvjet da zemlje koje žele razviti kapacitete za miroljubivu uporabu nuklearne energije obavezno moraju razviti snažnu kulturu nuklearne sigurnosti, i prepoznaju ulogu i vrijednost IAEA-e i njezinog zaštitnog sustava u provedbi NPT-a te u jačanju okvira za nuklearnu sigurnost;

srijeda, 21. listopada 2020.

- (y) da ograniče prijenos nuklearne tehnologije relevantne za širenje nuklearnog oružja na države stranke NPT-a koje su donijele i provode sveobuhvatne zaštitne mjere IAEA-e, čime se podupire odluka Revizijske konferencije NPT-a iz 1995. da bi novi aranžmani opskrbe za prijenos osjetljive nuklearne tehnologije trebali, kao nužan preduvjet, zahtijevati prihvaćanje sveobuhvatnih zaštitnih mjera IAEA-e i međunarodno pravno obvezujućih obveza da se ne stječe nuklearno oružje ni druge nuklearne eksplozivne naprave;
- (z) da nastave ulagati napore za uspostavu bliskoistočnog područja bez nuklearnog oružja i ostalih oružja za masovno uništenje u skladu s rezolucijom iz 1995.; da nastave s provedbom inicijativa za promicanje izgradnje povjerenja s pomoću mjera usmjerenih na poticanje uključivog dijaloga među stručnjacima i kreatorima politika, uz financijsku omotnicu od 2,86 milijuna EUR za provedbu projekata;
- (aa) da podupru regionalni pristup kao jedan od važnih načina za promicanje razoružanja i neširenja oružja; da uzmu u obzir ishod prve sjednice Konferencije o uspostavi bliskoistočnog područja bez nuklearnog oružja i ostalih oružja za masovno uništenje; da potiču sve države sudionice da učine sve što je u njihovoj moći kako bi se na drugoj sjednici Konferencije ostvario napredak u tom poduhvatu;
- (ab) da poštuju prijedlog „inkrementalnog pristupa” (engl. *stepping stone*) koji je predložila Švedska u cilju izgradnje političke potpore za pragmatične, kratkoročne i ostvarive obveze u okviru globalnog režima razoružanja, čiji su opći ciljevi izgradnja povjerenja, podupiranje mjera usmjerenih na smanjenje važnosti nuklearnog oružja, poticanje navike suradnje među državama, smanjenje nuklearnih rizika te povećanje transparentnosti, kao prijelazni koraci prema lakšem ispunjavanju postojećih obveza od strane država stranaka;
- (ac) da pozovu države stranke da razviju i uspostave mjere za ublažavanje rizika od upotrebe nuklearnog oružja, bez obzira na to je li riječ o namjernoj ili slučajnoj upotrebi; mjere bi mogle uključivati poboljšanje komunikacijskih kanala i protokola te kibersigurnosti i stvaranje jasne razlike između konvencionalne i nuklearne imovine, kao i poboljšanje otpornosti na hibridne prijetnje i kibernapade i produljenje vremena za donošenje odluka u krizi;
- (ad) da podupru predanost povećanju transparentnosti nuklearnih sila u skladu s 13 koraka u pogledu razoružanja donesenih na Revizijskoj konferenciji NPT-a 2000.; da podsjetu da bi se daljnjim poboljšanjem mehanizma izvješćivanja s pomoću usustavljanja nacionalnih okvira za izvješćivanje nuklearnih sila o nuklearnom oružju pridonijelo postizanju jednake razine transparentnosti među tim državama; da u tom kontekstu obrate posebnu pozornost na prijedloge Inicijative za neširenje oružja i razoružanje kako bi se povećala transparentnost za jačanje postupka revizije NPT-a;
- (ae) da uzmu u obzir prijedlog naslovljen „Provedba Inicijative za stvaranje okruženja za nuklearno razoružanje” koji je SAD dostavio Pripremnom odboru za 10. Revizijsku konferenciju NPT-a, a čiji je cilj utvrđivanje i rješavanje čimbenika u međunarodnom sigurnosnom okruženju koji ometaju daljnji napredak u razoružanju te uspostava pragmatičnijeg pristupa razoružanju i pozitivan doprinos uspješnom ishodu 10. Revizijske konferencije; da sudjeluju u daljnjim raspravama o prijedlogu u okviru 10. Revizijske konferencije i nakon nje;
- (af) da pozovu sve države da se bez daljnje odgode uključe u rasprave o putu prema otvaranju i ostvarenju jednog od preostalih prioriteta – ugovoru o zabrani proizvodnje fisilnog materijala za nuklearno oružje – kao neizostavnog sredstva za isključenje rizika od ponovne utrke u nuklearnom naoružanju i ključnog koraka prema uklanjanju nuklearnog oružja;
- (ag) da osiguraju da EU i dalje snažno podupire Ugovor o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT) i Organizaciju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO); da također podsjetu na važnost i hitnost stupanja na snagu CTBT-a kako bi se izbjegao razvoj novog oružja;
- (ah) da ponovno potvrde predanost EU-a ZSAP-u kao najboljem mogućem sredstvu za dobivanje jamstava da se Iran isključivo miroljubivo koristi nuklearnom energijom te kao ključnom instrumentu za jačanje stabilnosti i sigurnosti na Bliskom istoku; da nastave isticati važnu ulogu EU-a u pronalasku načina da se postigne napredak u ostvarivanju nuklearnog sporazuma; da ponovno istaknu žaljenje EU-a zbog povlačenja SAD-a iz ZSAP-a i ponovnog nametanja sankcija; pozdravlja činjenicu da su se Francuska, Njemačka i Ujedinjena Kraljevina (E3) u Ujedinjenim narodima usprotivile prijedlogu SAD-a o ponovnom uvođenju sankcija Iranu u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a

srijeda, 21. listopada 2020.

2231, s obzirom na to da SAD više nije stranka ZSAP-a; pozdravlja zajedničku izjavu Iranske organizacije za atomsku energiju (AEOI) i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) od 26. kolovoza 2020. o rezoluciji u dobroj vjeri o pitanjima provedbe zaštitnih mjera koje je navela IAEA, u skladu s kojima Iran omogućuje IAEA-i pristup dvjema lokacijama koje ta agencija utvrdi te olakšava IAEA-ine aktivnosti provjere; podsjeća na ključnu ulogu IAEA-e kao jedine neovisne međunarodne organizacije nadležne za praćenje i provjeru obveza u pogledu neširenja nuklearnog oružja; da pozovu Iran da se pobrine da se u cijelosti pridržava svojih obveza u vezi s nuklearnim oružjem i tehnologijom na temelju ZSAP-a i NPT-a;

- (ai) da izraze žaljenje zbog potpore koju Iran pruža nasilnim nedržavnim akterima te zbog razvoja i upotrebe kapaciteta balističkih projektila kojima se destabilizira širi Bliski istok;
- (aj) da ponovno potvrde punu potporu EU-a cilju cjelovite, provjerljive i nepovratne denuklearizacije Sjeverne Koreje u skladu sa svim relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a; da apeliraju na Sjevernu Koreju da napusti program nuklearnog oružja i da se vrati NPT-u i zaštitnim mjerama IAEA-e; da nastave podupirati proces dijaloga koji je u tijeku te da istovremeno teže aktivnijoj ulozi u pregovorima i iskoriste diplomatsko stručno znanje EU-a; da podsjetu da Sjeverna Koreja i dalje predstavlja regionalnu i međunarodnu nuklearnu i balističku prijetnju;
- (ak) da nastave podržavati i štititi NPT kao ključni multilateralni instrument u korist međunarodnog mira i sigurnosti, promicati njegovu sveopću primjenu i osnaživati njegovu provedbu u okviru njegova tri jednako važna stupa koja se međusobno nadopunjuju; da potaknu sve države stranke NPT-a da obnove svoje napore za međusobnu suradnju i ustraju na osnaženoj predanosti sveobuhvatnoj, potpunoj i uravnoteženoj provedbi NPT-a;
- (al) da pozovu sve države koje to još nisu učinile da potpišu i ratificiraju NPT kao države bez nuklearnog oružja i da se u iščekivanju pristupanja pridržavaju njegovih uvjeta te da se obvežu na ispunjavanje ciljeva neširenja i razoružanja, među ostalim pružanjem dokaza da ne sudjeluju u prijenosima nuklearne tehnologije te jačanjem Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnih materijala i nuklearnih postrojenja;
- (am) podsjetu da se nuklearno razoružanje mora provoditi na realističan i postupan način, vodeći računa o sigurnosnim interesima svih; podsjetu da se smanjenje strateških rizika povezanih s nuklearnim oružjem temelji na transparentnosti nuklearnih doktrina, dijalogu između političkih i vojnih donositelja odluka, instrumentima za obavještanje o krizama te mjerama za utvrđivanje povjerenja;

2. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku proslijedi Vijeću i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.
